

วิเคราะห์หนี้ธุรกิจไทยกับการแก้หนี้ยั่งยืน

In-depth
Research

Vol.1 No.3
4 Sep 2025



ธัญญลักษณ์ วัชรชัยสุรพล
รองกรรมการผู้จัดการ
thanyalak.v
@kasikornresearch.com



ดร.กาญจนา โชคไพศาลศิลป์
ผู้บริหารงานวิจัย
kangana.c
@kasikornresearch.com



กฤษฎี แก้วศิริบุญ
นักวิจัยอาวุโส
grid.k
@kasikornresearch.com



พลศิริ อธิศิริเวทย์
Data Analyst
ponsiri.e
@kasikornresearch.com

Key Focus

- บทความนี้มุ่งศึกษา Big Data จากฐานข้อมูลนิติบุคคลที่ไม่เปิดเผยตัวตนของเครดิตบูโร ซึ่งมีความพิเศษกว่าฐานข้อมูลอื่น เนื่องจากสามารถลงรายละเอียดได้ในระดับบัญชี ทำให้สามารถเจาะข้อมูลได้ลึกขึ้นในด้านระยะเวลาค้างชำระ ขนาดและประเภทธุรกิจ เพื่อดูผลของปัจจัยเฉพาะที่กระทบความสำเร็จในการแก้หนี้ และสิ่งที่ควรดำเนินการต่อไปในอนาคต
- ภาพรวมหนี้ด้วยคุณภาพของบัญชีธุรกิจในฐานะข้อมูลเครดิตบูโร ไตรมาส 1/2568 แม้จะเริ่มทรงตัว แต่ประเด็นสำคัญที่พบคือ การย้ายทิศทางที่แย่กว่าหลังโควิด โดยธุรกิจยังมีขนาดเล็ก ปัญหาคุณภาพหนี้ยังมีความรุนแรงขึ้น ขณะที่ เริ่มมีสัญญาณปัญหาหนี้ด้วยคุณภาพขยายวงกว้างขึ้น จากกลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก ขยับขึ้นไปที่ธุรกิจขนาดกลาง-ใหญ่ โดยเฉพาะธุรกิจที่พักแรม ค้าส่งค้าปลีก ก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์
- จากการวิเคราะห์พฤติกรรมชำระหนี้ พบว่า การปรับโครงสร้างหนี้เชิงรุกของสถาบันการเงินเจ้าหนี้ มีประสิทธิผลในการช่วยชะลอปัญหาหนี้เสียได้ในกลุ่มหนี้ที่ยังมีวันค้างชำระไม่มาก แต่หากค้างชำระนานจนถูกจัดชั้น NPL แล้ว โอกาสกลับมาสู่ชั้นหนี้ดีขึ้นจะไม่มีถึง 10% ดังนั้น การป้องกันปัญหาหนี้เสียในภาวะที่เศรษฐกิจยังไม่แน่นอนสูง จึงควรเน้นช่วงก่อนการเป็น NPL มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ท้ายสุด การแก้หนี้อย่าง 'ยั่งยืน' ต้องอาศัยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างรายได้ให้ธุรกิจ

สัญญาณคุณภาพบัญชีหนี้ธุรกิจล่าสุด ขยับขึ้น

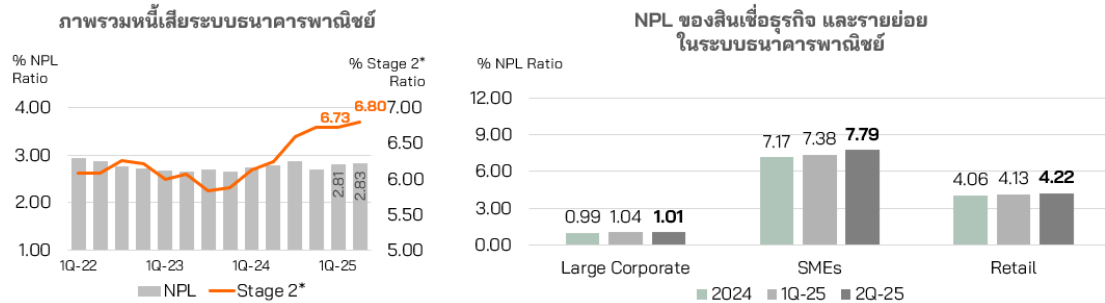
ภาพรวมหนี้ด้วยคุณภาพของระบบธนาคารพาณิชย์ ไตรมาส 2/2568 ขยับขึ้น นำโดย สินเชื่อธุรกิจ

จากข้อมูลระบบธนาคารพาณิชย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในไตรมาส 2/2568 สะท้อนว่า **สัดส่วน NPL หรือ Stage 3 ต่อสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 2.83%** จาก 2.81% ในไตรมาส 1/2568 (รูปที่ 1) โดย NPL ที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ยังคงมาจากสินเชื่อธุรกิจ SMEs (7.79%) ขณะที่ NPL ของสินเชื่อธุรกิจรายใหญ่ค่อนข้างทรงตัว (1.01%) ส่วน NPL ของสินเชื่อรายย่อยนั้น แม้จะลดลงบ้างในไตรมาส 2/2568 แต่ก็ยังอยู่ในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นสินเชื่อที่อยู่อาศัย (4.07%) สินเชื่อบัตรเครดิต (3.92%) สินเชื่อบุคคล (2.76%) และสินเชื่อเช่าซื้อ (2.06%)

สินเชื่อ Stage 2 หรือสินเชื่อที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตปรับตัวเพิ่มขึ้น มาที่ 6.80% ต่อสินเชื่อรวมในไตรมาส 2/2568 จากไตรมาสแรกที่ 6.73% แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า สินเชื่อ Stage 2 ของพอร์ตสินเชื่อธุรกิจ SMEs ปรับตัวลงเล็กน้อย ซึ่งสถานการณ์ด้วยคุณภาพของหนี้ SMEs ที่มีทิศทางดีขึ้นดังกล่าว คาดว่าจะเป็นผลมาจากการปรับ

โครงสร้างหนี้ตามเกณฑ์ Responsible Lending (RL)¹ และโครงการแก้หนี้ต่าง ๆ ของทางการ และธนาคารพาณิชย์ อาทิ โครงการคนสู้เราช่วย เป็นต้น

รูปที่ 1 สัดส่วนหนี้ด้อยคุณภาพ (Stage 2 และ 3) ของระบบธนาคารพาณิชย์ ไตรมาส 2/2568



หมายเหตุ: *สินเชื่อที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต

ที่มา: รปท., KResearch

เจาะบัญชีสินเชื่อธุรกิจจากฐานข้อมูลเครดิตบูโร เห็นสัญญาณผิมนัดชำระในช่วง 31-90 วันมากขึ้น

บทความตั้งแต่ส่วนนี้เป็นต้นไป จะพิจารณาชุดฐานข้อมูลของบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (เครดิตบูโร หรือ NCB) ซึ่งในรายงานฉบับนี้จะเน้นฐานข้อมูลฝั่งบัญชีลูกหนี้ธุรกิจ (Commercial Data Base) ที่เป็นบัญชีนิติบุคคล (Juristic Persons) ที่ไม่เปิดเผยข้อมูลตัวตน ซึ่งแตกต่างจากชุดข้อมูลเครดิตบูโรที่เป็นฝั่งบัญชีลูกหนี้ครัวเรือน และข้อมูลทางการเงินอื่นๆ ที่เผยแพร่สู่สาธารณะ

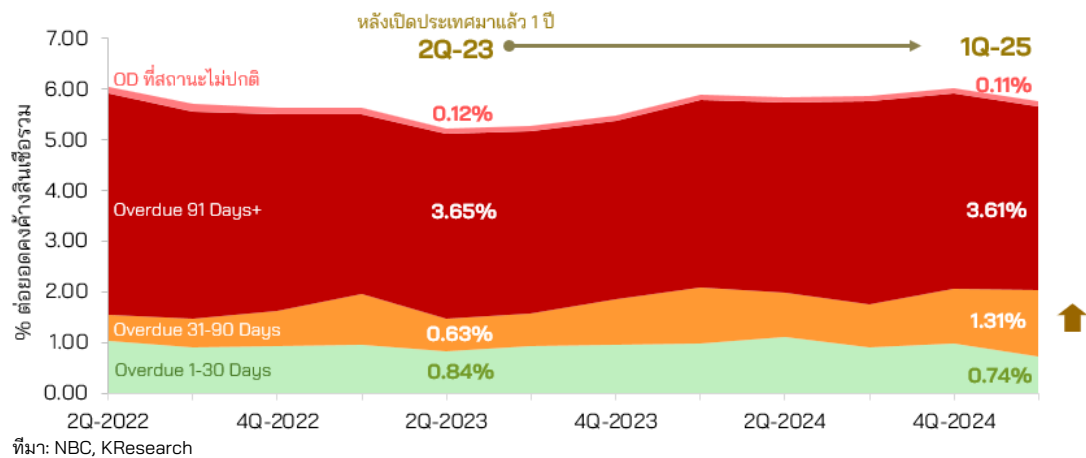
แม้ว่าข้อมูล NCB ที่ใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นของไตรมาส 1/2568 แต่เนื่องจากเป็นข้อมูลในระดับบัญชีย้อนหลัง ทำให้สามารถวิเคราะห์ภาพออกมาในหลายมิติและมุมมองที่ละเอียดมากขึ้น ซึ่งช่วยให้สามารถเข้าใจแนวโน้ม (Trend) ที่มีนัยสำคัญต่อทิศทางเชิงนโยบายได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะมีการนำเสนอในส่วนถัดไปของบทความนี้

ข้อมูลสินเชื่อธุรกิจล่าสุด ณ ไตรมาส 1/2568 พบว่า หนี้ NPL (รวมหนี้ที่มีวันค้างชำระตั้งแต่ 91 วันขึ้นไป และหนี้ที่ได้มีการ Write-offs ไปแล้ว) และหนี้ Special Mention (SM หรือหนี้ที่มีวันค้างชำระ 31-90 วัน) มีสัดส่วนรวมกันอยู่ที่ 5.03% ของสินเชื่อธุรกิจโดยรวม ซึ่งทรงตัวเมื่อเทียบกับ 5.02% ในช่วงปลายปี 2567 อย่างไรก็ตาม สถานการณ์หนี้ด้อยคุณภาพจากฝั่งภาคธุรกิจกลับเคยดีกว่านี้ในช่วง 1 ปีหลังเปิดประเทศจากเหตุโควิด โดยเฉพาะในไตรมาส 2/2566 ที่มีสัดส่วนหนี้ที่มีปัญหาการด้อยคุณภาพ (SM & NPL) ที่ 4.39%

นอกจากนี้ เมื่อจำแนกตามระยะเวลาการค้างชำระ กลับพบสัดส่วนหนี้ที่มีวันค้างชำระ 31-90 วันเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเทียบกับสถานการณ์ในช่วง 1 ปีหลังเปิดประเทศ (รูปที่ 2) ซึ่งสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจที่ยังไม่ปกติ สอดคล้องกับภาพรวมเศรษฐกิจไทยที่มีการฟื้นตัวช้าและไม่ทั่วถึง

¹ กำหนดให้มีการปรับโครงสร้างหนี้ 1 ครั้งก่อนเป็นหนี้เสีย และอีกหนึ่งครั้งหลังเป็นหนี้เสียสำหรับลูกหนี้รายย่อยและเอสเอ็มอี

รูปที่ 2 สินเชื่อธุรกิจ จำแนกตามวันค้างชำระ



สินเชื่อธุรกิจยังมีขนาดเล็ก ปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ยิ่งชัดเจนกว่าธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้น

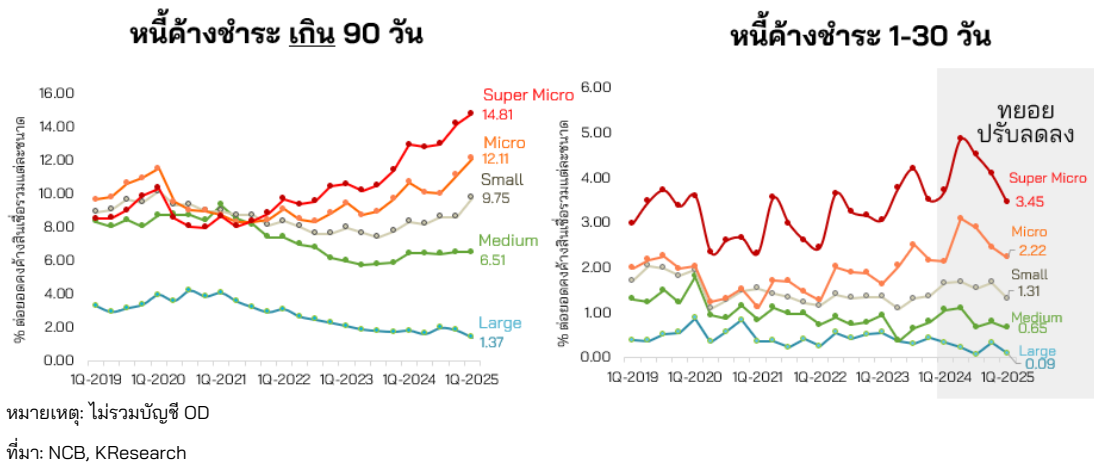
รายงานฉบับนี้ จัดแบ่งสินเชื่อธุรกิจออกเป็น 5 กลุ่มตามขนาดยอดคงค้างสินเชื่อ ได้แก่

- 1) สินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ มียอดคงค้างสินเชื่อมากกว่า 500 ล้านบาท
- 2) สินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง มียอดคงค้างสินเชื่อมากกว่า 100-500 ล้านบาท
- 3) สินเชื่อธุรกิจขนาดเล็ก มียอดคงค้างสินเชื่อมากกว่า 20-100 ล้านบาท
- 4) สินเชื่อธุรกิจขนาดไมโคร มียอดคงค้างสินเชื่อมากกว่า 5-20 ล้านบาท
- 5) สินเชื่อธุรกิจขนาดซูเปอร์ไมโคร มียอดคงค้างสินเชื่อไม่เกิน 5 ล้านบาท

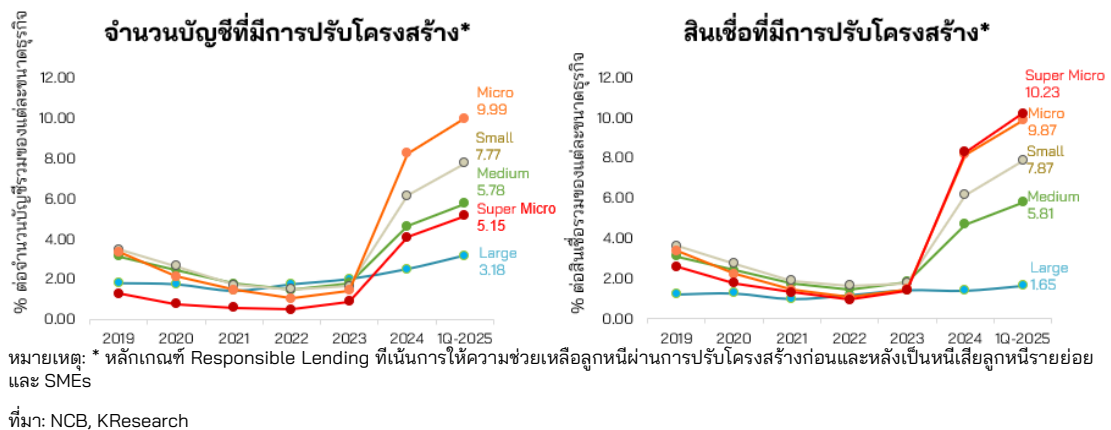
การศึกษาพบว่า ธุรกิจตั้งแต่ขนาดเล็กลงมา มีปัญหานี้ด้วยคุณภาพมากที่สุด โดยธุรกิจกลุ่มซูเปอร์ไมโครมีสัดส่วนหนี้ค้างชำระเกิน 90 วัน หรือ NPL ในสัดส่วน 14.81% ตามมาด้วยกลุ่มไมโคร (12.11%) กลุ่มขนาดเล็ก (9.75%) กลุ่มขนาดกลาง 6.51% และกลุ่มขนาดใหญ่ 1.37% นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า สถานการณ์ NPL ของธุรกิจขนาดซูเปอร์ไมโคร ไมโคร และขนาดเล็ก มีทิศทางที่เพิ่มขึ้นค่อนข้างชัดเจนติดต่อกันมาแล้วหลายไตรมาสอีกด้วย (รูปที่ 3)

อย่างไรก็ตาม สัดส่วนหนี้ที่เพ่งค้างชำระ 1-30 วัน ของทุกกลุ่มธุรกิจ ปรับตัวลดลง โดยเฉพาะตั้งแต่ไตรมาส 2/2567 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นผลจากกิจกรรมการปรับโครงสร้างหนี้ที่เพิ่มขึ้นชัดเจนในธุรกิจทุกขนาดตั้งแต่ช่วงต้นปี 2567 (รูปที่ 4) หลังการเริ่มใช้เกณฑ์ Responsible Lending (RL) ของ ธปท. ซึ่งสินเชื่อที่ปรับโครงสร้างหนี้ส่วนใหญ่ หรือราว 87.8% จะเป็นบัญชีของลูกค้าที่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (SFIs) และเป็นบัญชีที่เพ่งมีวันค้างชำระไม่เกิน 30 วันในสัดส่วนสูงถึง 77.9% ซึ่งสะท้อนแนวทางการแก้ปัญหาหนี้เชิงรุกก่อนการเป็นหนี้เสีย ช่วยยับยั้งไม่ให้นี้ด้วยคุณภาพเพิ่มขึ้น

รูปที่ 3 หนี้ค้างชำระ จำแนกตามขนาดธุรกิจ



รูปที่ 4 กิจกรรมการปรับโครงสร้างหนี้เร่งขึ้นหลังเริ่มใช้เกณฑ์ Responsible Lending ต้นปี 2567

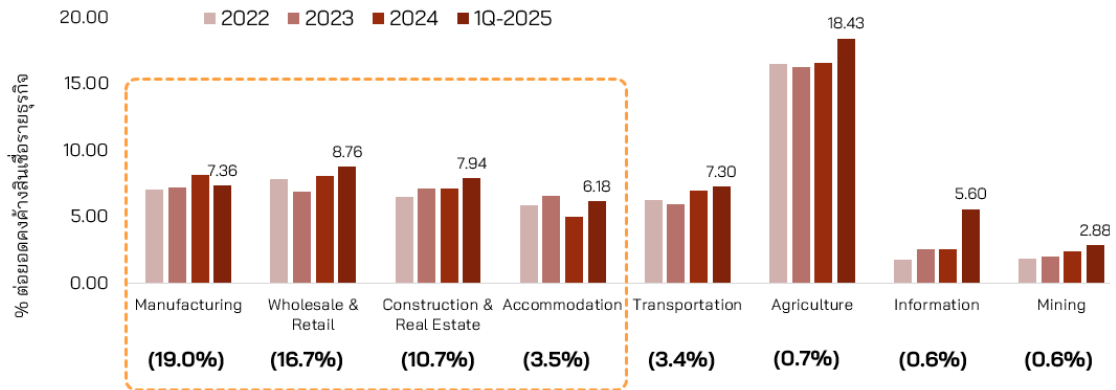


ธุรกิจใดเสี่ยงกว่ากัน ?

ส่องข้อมูลในภาพรวม...พบธุรกิจหลักส่วนใหญ่มีคุณภาพหนี้ถดถอยลง

ท่ามกลางเศรษฐกิจไทยที่ฟื้นตัวไม่ทั่วถึง และมีความไม่แน่นอนสูง จึงทำให้ปรากฏสัญญาณเปราะบางของคุณภาพสินเชื่อในเกือบทุกธุรกิจหลัก (รูปที่ 5) อาทิ ธุรกิจค้าส่งค้าปลีก ธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงธุรกิจที่พักแรม ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 31 วันขึ้นไปต่อสินเชื่อรวมในธุรกิจดังกล่าวที่ปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเข้าสู่ปี 2568 ขณะที่ แม้ภาคการผลิตจะมีสัดส่วนหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 31 วันขึ้นไป ชัยบลงเล็กน้อยในไตรมาสล่าสุด แต่ก็ยังอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

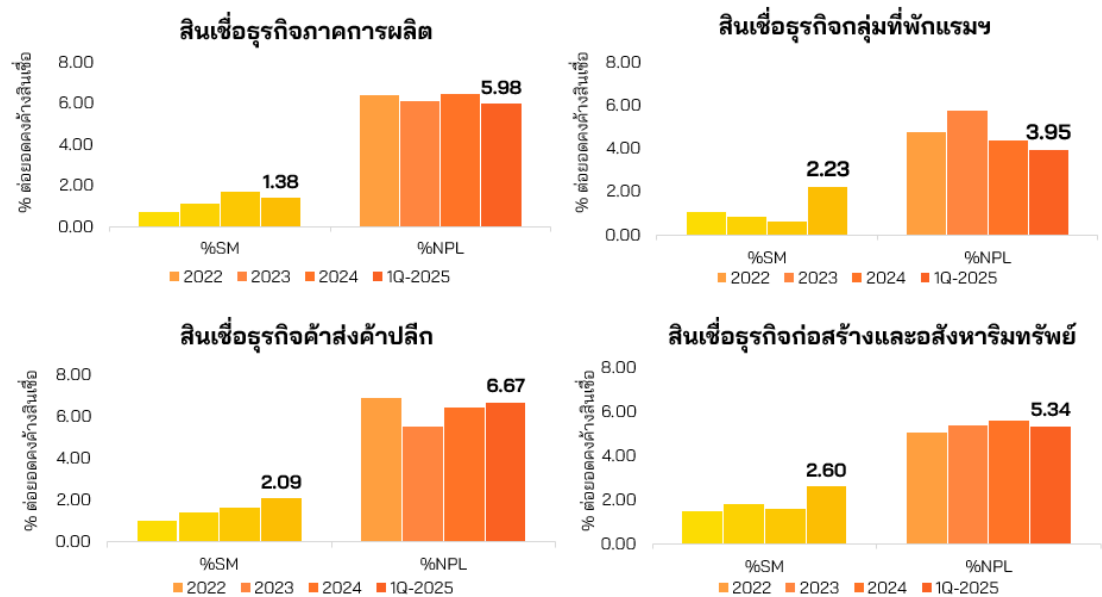
รูปที่ 5 สัดส่วนหนี้ที่มีปัญหาการด้อยคุณภาพ (ผิมนัดตั้งแต่ 31 วันขึ้นไป) จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมหลัก



หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนสินเชื่อกับแต่ละธุรกิจต่อสินเชื่อกทั้งหมด ณ 1Q-2568

ที่มา: NCB, KResearch

รูปที่ 6 สถานการณ์การด้อยคุณภาพของหนี้ในมิติของ SM และ NPL จำแนกตามประเภทธุรกิจหลัก



หมายเหตุ: %SM หมายถึง หนี้ที่ผิดนัดชำระ 31-90 วัน, %NPL หมายถึง หนี้ที่ผิดนัดชำระตั้งแต่ 91 วันขึ้นไป

ที่มา: NCB, KResearch

ลักษณะการเสื่อมของคุณภาพหนี้ในธุรกิจที่พักแรม คำส่งคำปลีก รวมถึงก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ เห็นผ่านหนี้ชั้น SM ที่เพิ่มขึ้น (รูปที่ 6) หลังเศรษฐกิจไทยเริ่มเผชิญปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ชะลอแรงส่งลง รวมถึงสถานการณ์หนี้ครัวเรือนสูงที่กระทบปัญหาอำนาจซื้อของภาคครัวเรือน โดยเฉพาะกับสินทรัพย์ขนาดใหญ่ เช่น บ้านและที่อยู่อาศัย รวมไปถึงภาคเอกชนชะลอการลงทุนใหม่ ๆ ออกไป

จุดสำคัญที่ต้องติดตามจะอยู่ที่สถานการณ์หนี้ของธุรกิจคำส่งคำปลีก เพราะจากข้อมูลในรูปที่ 5 และรูปที่ 6 จะพบว่า ธุรกิจคำส่งคำปลีกเป็นธุรกิจเดียวที่เห็นสัดส่วน NPL ที่ขยับขึ้นติดต่อกัน

หลายไตรมาส ร่วมกับสัญญาณสะท้อนผ่าน SM ซึ่งย่ำแย่ด้านลบของปัญหาคุณภาพหนี้ที่เป็นผลพวงมาจากปัญหาอำนาจซื้อของผู้บริโภคในประเทศ การแข่งขันกับธุรกิจ Social Commerce และปัจจัยถ่วงเพิ่มเติมจากแนวโน้มการแข่งขันกับสินค้าต้นทุนต่ำจากประเทศจีน

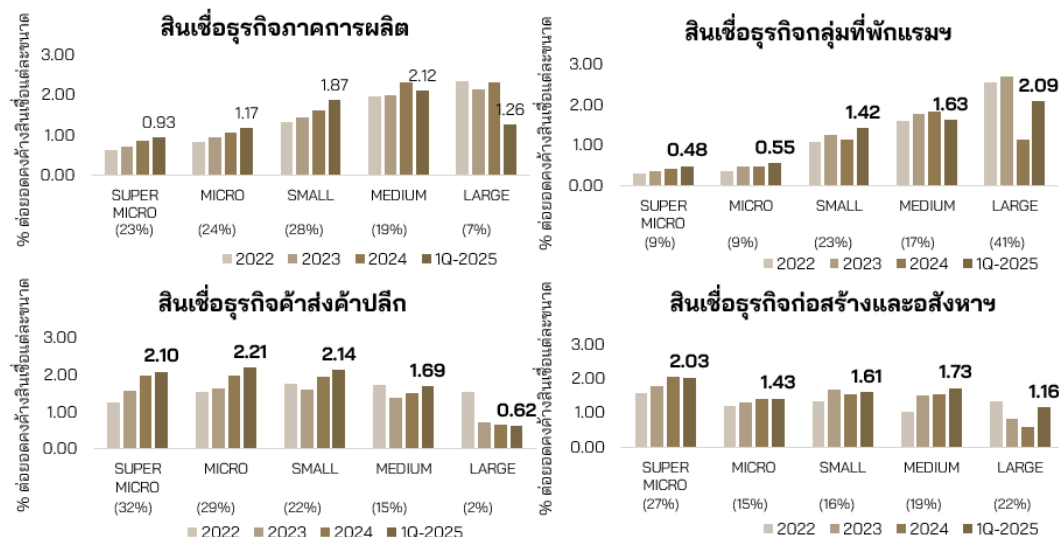
SMEs ได้รับผลกระทบหนัก ขณะที่ปัญหาคุณภาพหนี้ขยายวงลามมาที่ธุรกิจรายกลางและรายใหญ่มากขึ้น

ภาพที่ปรากฏสำหรับธุรกิจหลักข้างต้น คือ SMEs มีการถดถอยของคุณภาพหนี้ติดต่อกันหลายไตรมาส ซึ่งครอบคลุมทั้งธุรกิจที่พึ่งพากำลังซื้อจากต่างประเทศและในประเทศ อย่างเช่น ธุรกิจภาคการผลิตและที่พักแรม และธุรกิจที่พึ่งพากำลังซื้อจากในประเทศเป็นหลัก อย่างเช่น ธุรกิจค้าส่งค้าปลีก ก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์

จุดที่น่าห่วงคือ การขยายวงของปัญหาการถดถอยลงของคุณภาพหนี้ได้ลามมาที่ลูกค้าขนาดใหญ่ โดยเฉพาะในกรณีของสินเชื่อธุรกิจที่พักแรม ขณะที่ธุรกิจค้าส่งค้าปลีกจะเห็นปัญหาชัดเจนที่ลูกค้าขนาดกลาง ส่วนธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์นั้น ปัญหาสะท้อนออกมาในกลุ่มลูกค้าขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งอาจหมายความว่าถึงผลพวงจากปัญหาเศรษฐกิจที่ขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ (รูปที่ 7)

รูปที่ 7 หนี้ด้อยคุณภาพจำแนกตามขนาดธุรกิจ ในสาขาธุรกิจหลัก 4 ประเภท

สินเชื่อที่มีวันผิดนัดชำระ 31 วันขึ้นไป (Overdue 31 days+)



หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนของสินเชื่อแต่ละขนาดต่อสินเชื่อรวมของแต่ละธุรกิจ ณ 1Q-2568

ที่มา: NCB, KResearch

แม้ข้อมูลหนี้ด้อยคุณภาพล่าสุด ชี้ว่าภาคการผลิตมีหนี้ด้อยคุณภาพที่ลดลง แต่คงต้องติดตามความสามารถในการชำระหนี้ในระยะข้างหน้าอย่างใกล้ชิด เนื่องจากแนวโน้มเศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งปีหลังอาจชะลอลงเมื่อเทียบกับช่วงครึ่งแรกของปี เพราะขาดแรงส่งในภาคการผลิตและการส่งออก หลังจากได้รับแรงหนุนไปมากแล้วจากประเด็น Front Loading ในช่วงก่อนการปรับขึ้นภาษีสินค้านำเข้า (Tariffs) ของสหรัฐฯ โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดว่า ภาคการส่งออก

ของไทยจะได้รับผลกระทบชัดเจนขึ้นจาก Tariffs ของสหรัฐฯ จนมีโอกาสหดตัวในช่วงครึ่งหลังของปี 2568 ดังนั้น จึงมีโอกาสสูงที่จะเริ่มเห็นสัญญาณการถดถอยของคุณภาพหนี้ที่ชัดเจนขึ้นของภาคการผลิต รวมถึงภาคธุรกิจหลักอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน โดยต้องติดตามว่า ปัญหาคุณภาพหนี้จะขยายวงกว้างมาสู่ธุรกิจที่ใหญ่ขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือไม่

จัดแบ่งหนี้ใหม่ตามความสามารถในการรับมือความผันผวนทางเศรษฐกิจเพื่อเตรียมออกแบบแนวทางแก้หนี้ที่เหมาะสม

วิกฤตเศรษฐกิจหลายระลอก ทำให้ลูกค้ามีพฤติกรรมชำระหนี้แบบไม่สม่ำเสมอ และแบบหยุดชำระหนี้ เพิ่มสูงขึ้น

เพื่อให้เห็นภาพเชิงพฤติกรรมชำระหนี้ที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การประเมินแนวทางแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด ศูนย์วิจัยกสิกรไทยจึงได้จัดแบ่งกลุ่มหนี้ธุรกิจใหม่ตามลักษณะการชำระหนี้รายบัญชีในรอบ 1 ปีย้อนหลังของแต่ละจุดของเวลา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์จากรหัสบัญชีตามฐานข้อมูล Commercial Database ของเครดิตบูโร และจัดเกรดสถานะของบัญชีที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการชำระหนี้

สุดท้าย จึงสามารถแบ่งสถานะบัญชีของหนี้ธุรกิจออกมาเป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) สถานะปกติ (Good)
- 2) สถานะเริ่มมีปัญหา (Newly Impaired) ซึ่งเริ่มมีการค้างชำระของหนี้
- 3) สถานะดีสลับแย่ (On-Off) ซึ่งมีพฤติกรรมการค้างชำระหนี้ และกลับมาจ่ายได้ และ/หรือกลับมาค้างชำระอีกครั้ง เป็นต้น
- 4) สถานะที่มีปัญหารุนแรง (Distressed) ซึ่งมีการค้างชำระหนี้อย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

โดยสถานะหนี้กลุ่มที่ 2-4 ตามมุมมองของสถาบันการเงินและเครดิตบูโร คือ บัญชีที่มีสถานะไม่ปกติ โดยมักจะจัดอยู่ในกลุ่ม NPL พักหนี้ หรืออยู่ระหว่างกระบวนการทางกฎหมาย เป็นต้น

รูปที่ 8 การจัดแบ่งลูกหนี้ ตามสถานะและพฤติกรรมการชำระหนี้

Good

	2020	2024	1Q-25
ยอดคงค้างสินเชื่อ (ล้านล้านบาท)	8.30	9.84	9.84
จำนวนบัญชี (ล้านบัญชี)	1.56	1.62	↓ 1.61

On-Off

	2020	2024	1Q-25
ยอดคงค้างสินเชื่อ (แสนล้านบาท)	1.38	0.34	0.47
จำนวนบัญชี (หมื่นบัญชี)	6.67	1.09	↑ 1.37

Newly Impaired

	2020	2024
ยอดคงค้างสินเชื่อ (แสนล้านบาท)	1.05	1.17
จำนวนบัญชี (หมื่นบัญชี)	1.16	3.60

Distressed

	2020	2024
ยอดคงค้างสินเชื่อ (แสนล้านบาท)	4.28	3.89
จำนวนบัญชี (หมื่นบัญชี)	4.97	6.63

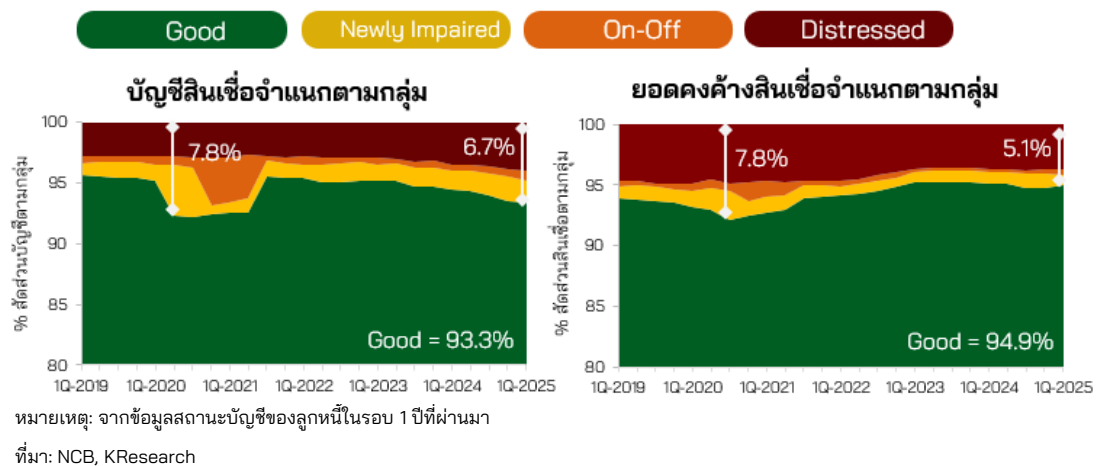
หมายเหตุ: จากข้อมูลสถานะบัญชีของลูกหนี้ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

ที่มา: NCB, KResearch

ผลการศึกษาในส่วนนี้ พบว่า แม้บัญชีสินเชื่อบริษัทส่วนใหญ่ถึงประมาณ 95% ยังอยู่ในกลุ่ม **Good** แต่ก็มีจำนวนที่ลดลงจากปี 2567 ซึ่งตรงข้ามกับจำนวนบัญชีในกลุ่ม **On-Off** และ **Distressed** ที่เพิ่มขึ้น โดยจำนวนบัญชีในกลุ่ม On-Off ณ สิ้นไตรมาส 1/2568 อยู่ที่ 1.37 หมื่นบัญชี เพิ่มขึ้นจาก 1.09 หมื่นบัญชีในปี 2567 ขณะเดียวกัน จำนวนบัญชีในกลุ่ม Distressed ก็เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก 4.97 หมื่นบัญชีในปี 2563 มาที่ 6.63 หมื่นบัญชีในปี 2567 และ 6.92 หมื่นบัญชีในไตรมาส 1/2568 ตามลำดับ (รูปที่ 8)

เพื่อให้เห็นความเคลื่อนไหวที่ชัดเจนขึ้น คณะผู้ศึกษาจึงได้ขยายกรอบระยะเวลา ย้อนหลังไปปี 2562 ซึ่งครอบคลุมช่วงเวลาที่เราเผชิญกับปัญหาวิกฤตโควิด-19 ปัญหาการเมืองระหว่างประเทศรัสเซีย-ยูเครน การเปลี่ยนผ่านทางการเมืองในประเทศ ปัญหาสงครามการค้า ปัญหาการไหลเข้ามาของสินค้านำเข้าจากจีน ปัญหาความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวของไทยในสายตานักท่องเที่ยวจีน เป็นต้น ซึ่งจากรูปที่ 9 แม้จะพบว่า สัดส่วนบัญชีในกลุ่ม **Good** จะปรับตัวขึ้นในช่วงหลังโควิดที่มีการเปิดประเทศใหม่ ๆ แต่ทิศทางก็กลับแย่ลงอย่างต่อเนื่องหลังจากช่วงปลายปี 2564 เป็นต้นมา ซึ่งย้ำว่า ปัญหาเศรษฐกิจหลายระลอกมีผลโดยตรงต่อความอยู่รอดทางธุรกิจ ซึ่งสามารถวัดได้จากความสามารถในการทำกำไรที่สะท้อนผ่านตัวเลขอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (% ROE) ของบริษัทจดทะเบียนที่ถดถอยลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีความสัมพันธ์ทางสถิติ (Correlations) กับสัดส่วนบัญชีหนี้ดี ถึงประมาณ 81%²

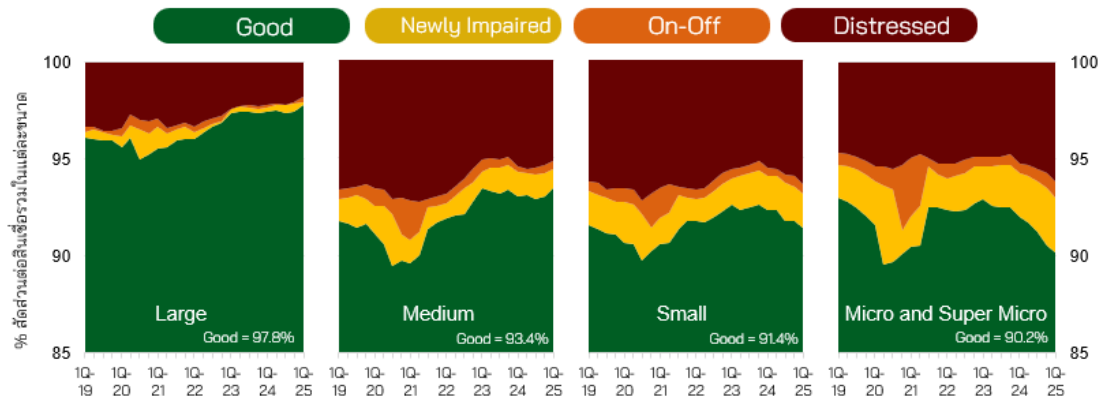
รูปที่ 9 ความเคลื่อนไหวของสถานะลูกหนี้กลุ่มต่างๆ ตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา



² จริงอยู่ว่า % ROE จะเน้นไปที่บริษัทจดทะเบียน ซึ่งเป็นบริษัทขนาดกลางและใหญ่ ขณะที่ บัญชีธุรกิจสภาพรวมประกอบด้วยบัญชีเอสเอ็มอีจำนวนมากไม่น้อย แต่ % ROE ดังกล่าว น่าจะสามารถใช้เป็น Proxy ของความสามารถในการทำกำไรของภาคธุรกิจไทยได้ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่แม้กระทั่งธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีสายป่านยาวกว่าธุรกิจเอสเอ็มอีนั้น ก็ยังไม่สามารถต้านทานผลกระทบจากปัจจัยภายนอกได้ นั่นหมายความว่า ขนาดของผลกระทบสำหรับธุรกิจเอสเอ็มอีก็น่าจะรุนแรงกว่ามาก

ธุรกิจขนาดเล็ก สัดส่วนหนี้ที่ยังมีสถานะ Good ยิ่งต่ำลง (รูปที่ 10) โดยเฉพาะธุรกิจในกลุ่มขนาดเล็ก ไหลลงไปยังธุรกิจขนาดไมโคร และซูเปอร์ไมโคร ที่เห็นสัดส่วนสินเชื่อในกลุ่ม Good ลดลงชัดเจนตั้งแต่ปี 2567

รูปที่ 10 สถานะลูกหนี้ จำแนกตามขนาดธุรกิจ



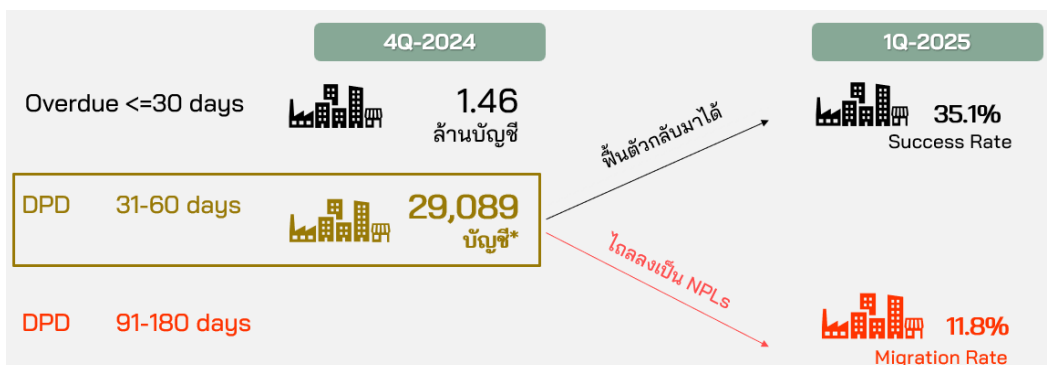
หมายเหตุ: จากข้อมูลสถานะบัญชีของลูกหนี้ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

ที่มา: NCB, KResearch

การปรับโครงสร้างหนี้ช่วยได้เพียงใด?

ในส่วนนี้ เริ่มต้นจากการศึกษาธรรมชาติการไหลของหนี้เมื่อบัญชีสินเชื่อธุรกิจเริ่มมีสัญญาณของปัญหานี้ด้วยคุณภาพ ว่ามีโอกาสจะเลื่อนชั้นกลับมาดีขึ้น หรือแย่ลงอย่างไรในไตรมาสถัดไป ซึ่งศูนย์วิจัยกสิกรไทยพบว่า เมื่อหนี้เริ่มมีวันค้างชำระเกิน 1 เดือนไปแล้ว อาทิ ค้างชำระในช่วง 31-60 วัน พบว่า บัญชีดังกล่าวยังมีโอกาสการฟื้นตัวกลับมาสู่ชั้นที่ดีขึ้นถึง 35.1% ในไตรมาสถัดไป ในทางกลับกัน พบว่า มีบัญชีอีกกลุ่มหนึ่งราว 11.8% จะไหลลงไปสู่หนี้ชั้น NPL ในไตรมาสถัดไป (รูปที่ 11)

รูปที่ 11 ธรรมชาติของหนี้...เมื่อเพิ่งเริ่มค้างชำระ โอกาสการฟื้นตัวยังพอมิ



หมายเหตุ: ไม่นับรวมบัญชี OD, *เฉพาะบัญชี active ระหว่าง 4Q-2567 ถึง 1Q-2568

ที่มา: NCB, KResearch

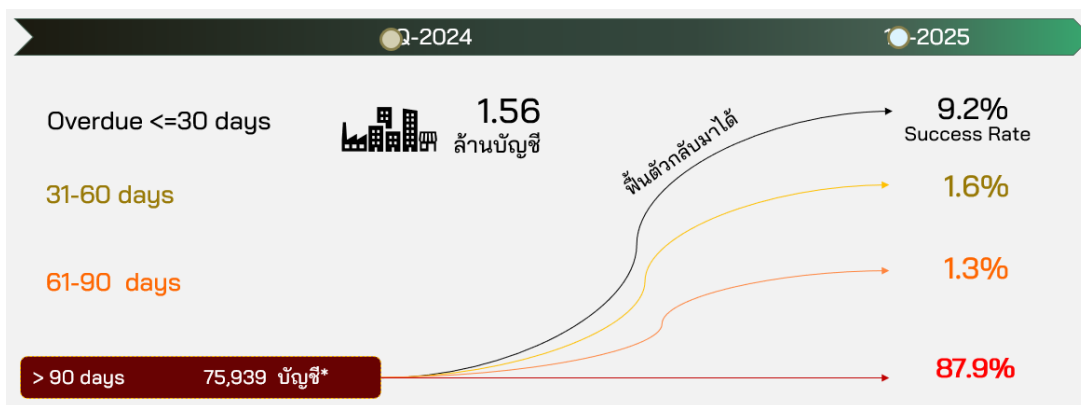
อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่บัญชีลูกหนี้มีวันค้างชำระที่นานขึ้นจนเป็น NPL อัตราความสำเร็จในการแก้หนี้ด้วยวิธีปรับโครงสร้างหนี้จะลดลง ซึ่งน่าจะเป็นผลจากทั้งปัญหาสภาพแวดล้อมใน

การประกอบธุรกิจที่เรื้อรังรุนแรงเมื่อเวลาผ่านไป และแรงจูงใจในการกลับมาจ่ายหนี้อีกครั้งก็ยิ่งลดลง เพราะมูลหนี้รวมขยายใหญ่ขึ้นตามภาระดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการค้างชำระ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาหนี้ธุรกิจและครัวเรือน พบว่า ลูกหนี้จำนวนไม่น้อยยังมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง เช่น คิดว่าเจ้าหนี้ไม่ยอมช่วยแก้หนี้ จึงไม่กล้าเดินเข้ามาขอเจรจา, มีความเชื่อตามคำแนะนำในสื่อสังคมออนไลน์ว่า ให้หนี้เพื่อมารอเจรจาที่ศาล ซึ่งจะมีโอกาสได้รับ Haircut, ไม่อยากขายทรัพย์สินลดหนี้ เพราะเป็นที่ดินหรือสิ่งหาทรัพย์สินที่เป็นมรดกตกทอด, ให้ข้อมูลเท็จกับเจ้าหนี้ หรือบอกข้อมูลไม่หมด จะได้เก็บทรัพย์สินบางส่วนไว้ก่อน หรือการเลือกกู้หนี้ยกเงกแบบ ใช้สินเชื่อบัตรเครดิต หรือสินเชื่อบุคคลดอกเบี้ยสูง ๆ มาผ่อนหนี้ธุรกิจ ซึ่งความเชื่อและพฤติกรรมลักษณะนี้ เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการแก้หนี้ทั้งสิ้น

ทั้งนี้ จากการศึกษาของศูนย์วิจัยกสิกรไทย พบว่า หนี้ที่เป็นกลายเป็นสถานะ NPL ไปแล้ว จะมีโอกาสเลื่อนชั้นสถานะกลับมาเป็นหนี้ปกติ หรือมีวันค้างชำระไม่เกิน 30 วัน เพียง 9.2% (ในรอบระยะเวลา 1 ปีต่อมา) ขณะที่ สัดส่วนอีกประมาณ 87.9% ยังคงอยู่ที่สถานะชั้น NPL ตามเดิม (รูปที่ 12)

รูปที่ 12 หนี้ค้างชำระยิ่งนานขึ้น ความสำเร็จในการแก้หนี้จะยิ่งลดลง



หมายเหตุ: ไม่นับรวมบัญชี OD, *เฉพาะบัญชี active ระหว่าง 1Q-2567 ถึง 1Q-2568

ที่มา: NCB, KResearch

การออกแบบมาตรการแก้หนี้ที่ยั่งยืน ต้องอาศัยหลายองค์ประกอบ

ปัจจุบัน ทางกรมไทยมีมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ธุรกิจและลูกหนี้ครัวเรือนหลายมาตรการ โดยฝั่งครัวเรือน มีการออกแบบมาตรการตามระยะของปัญหาหนี้สินและประเภทของหนี้สิน ขณะที่ ฝั่งธุรกิจ มาตรการมักเน้นการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั่วไป มากกว่าเฉพาะเจาะจง เช่น โครงการคุณสู้เราช่วยสำหรับลูกหนี้เอสเอ็มอีที่มียอดสินเชื่อไม่เกิน 5 ล้านบาท และมาตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของกรมบังคับคดีสำหรับหนี้ NPL รวมถึงมาตรการ Responsible Lending สำหรับหนี้ก่อนและหลังการเป็นหนี้เสีย

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล NCB ในส่วนแรกของบทความนี้ จะเห็นว่า มาตรการ Responsible Lending มีประสิทธิผลมากที่สุดในการบรรเทาปัญหาการถดถอยของหนี้เสีย

ผ่านการปรับโครงสร้างหนี้ก่อนที่ลูกหนี้จะถูกจัดชั้นเป็นหนี้เสีย โดยการปรับโครงสร้างหนี้จะทำให้สัดส่วนการฟื้นตัว (Success Rate) ของคุณภาพหนี้ในรูปที่ 11 ขยับขึ้นจาก 35.1% เป็นเกือบ 2 เท่า

หลักเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible Lending)

หลักเกณฑ์ Responsible Lending (RL) ของรพท. กำหนดหน้าที่ให้ผู้ให้บริการทางการเงินต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อลูกค้าในทุกขั้นตอนของวงจรหนี้รวม 8 ด้าน ได้แก่

- | | | |
|--|---|--|
| 1) การออกแบบผลิตภัณฑ์สินเชื่อ | 6) การช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาเรื้อรัง | } ครอบคลุมไปถึง
สินเชื่อ SMEs |
| 2) การโฆษณา | 7) การช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาชำระหนี้ | |
| 3) กระบวนการขาย | 8) การดำเนินการทางกฎหมายและการโอนขายหนี้ออกไป | |
| 4) การพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ | | |
| 5) การส่งเสริมวินัยและการบริหารจัดการทางการเงินในระหว่างเป็นหนี้ | | |

ทั้งนี้ การส่งเสริมให้ผู้ให้บริการทางการเงินดำเนินการในทุกขั้นตอนของวงจรหนี้อย่างรับผิดชอบและเป็นธรรมทั้งหมดนี้ มีเป้าหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้เสียเรื้อรัง ลดการเกิดหนี้เสียเรื้อรัง ส่งเสริมวินัยทางการเงินของลูกค้า และสนับสนุนความสามารถในดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนของสถาบันการเงิน

ที่มา: รพท.

อย่างไรก็ตาม การแก้หนี้ธุรกิจอย่างยั่งยืน คงต้องอาศัยบริบทและองค์ประกอบที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจากการศึกษาของบทความนี้ ทำให้ศูนย์วิจัยกสิกรไทยเสนอแนวทางแก้ไขหนี้ ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การจัดกลุ่มลูกหนี้ และออกแบบมาตรการเฉพาะที่เหมาะสม 2) ความร่วมมือจากทุกฝ่าย และ 3) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ดังนี้

องค์ประกอบแรก: การจัดกลุ่มลูกหนี้ และออกแบบมาตรการเฉพาะที่เหมาะสม

เนื่องจากแต่ละกลุ่มธุรกิจไม่ว่าจะเป็นขนาดธุรกิจและประเภทธุรกิจ มีสภาพปัญหา และความรุนแรงของระดับปัญหาที่แตกต่างกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งสถาบันการเงินเจ้าหนี้และผู้กำหนดนโยบายจึงควรออกแบบมาตรการดูแลลูกหนี้ให้มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการแก้หนี้ที่มากขึ้นตามไปด้วย

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยจึงทดลองแบ่งกลุ่มหนี้ตามสถานะและพฤติกรรมชำระหนี้ และเสนอมาตรการดูแลหนี้เพิ่มเติม โดยจำแนกมาตรการในช่วงก่อนเป็น NPL (Pre-NPLs) และหลังเป็น NPL (Post-NPLs)

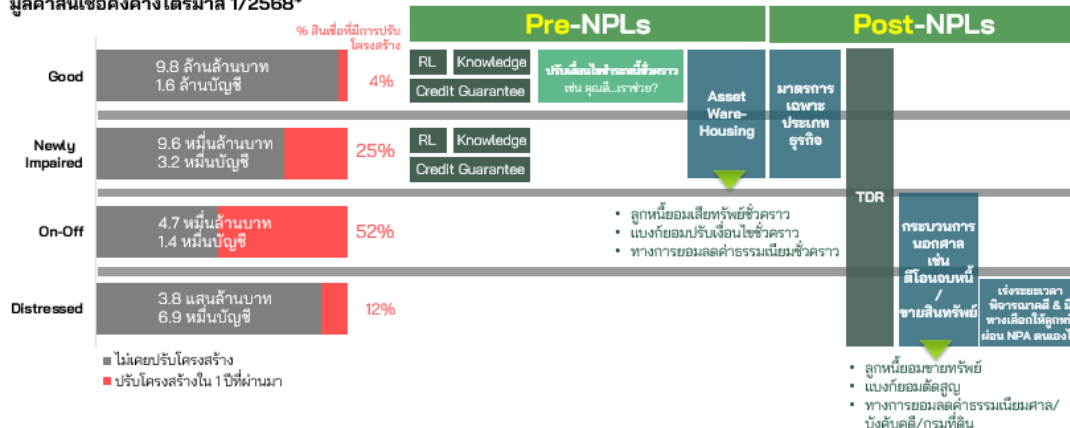
จากรูปที่ 13 จะเห็นได้ว่า ปัจจุบัน ช่วงสถานะก่อนที่ลูกหนี้จะเป็น NPL หรือ Pre-NPLs จะมีมาตรการ Responsible Lending (RL) การให้ความรู้และคำแนะนำ รวมถึงการให้การคำปรึกษาสินเชื่อผ่าน บสย. ซึ่งทำได้ในระดับจำกัดตามข้อจำกัดด้านเงินทุนของ บสย. ขณะที่ เมื่อสัญญาหนี้เศรษฐกิจในระยะข้างหน้ายังมีความไม่แน่นอนสูง ข้อเสนอมาตรการใหม่ จึงควรพุ่งเป้าหมาย

ไปที่ 1) การดูแลลูกหนี้ดีหรือลูกหนี้ปกติ ที่รู้ตัวว่าธุรกิจตนเองมีโอกาสประสบปัญหาในอนาคต จนกระทบความสามารถในการจ่ายคืนหนี้ ให้มีโอกาส ‘ปรับเงื่อนไขการชำระหนี้ชั่วคราว’ กับเจ้าหนี้ และ 2) การปิดผนึกหรือต่ออายุโครงการ Asset Warehousing ที่จะครบเงื่อนไขให้ธุรกิจที่เข้าโครงการ มาได้คืนทรัพย์สินภายในปี 2569 โดยอาจสามารถออกแบบให้นำวงเงินโครงการที่เหลือหลังการคืนทรัพย์สิน มาให้กับธุรกิจเอสเอ็มอี หรือธุรกิจอื่น ๆ นอกเหนือจากกลุ่มโรงแรม เพื่อฝากทรัพย์สินชั่วคราว แลกกับการผ่อนชำระหนี้ที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะช่วยลดภาระของธุรกิจได้อีกหลายปีข้างหน้า

ส่วนมาตรการช่วงหลังลูกหนี้เป็น NPL แล้ว หรือ Post-NPLs นั้น อาจมุ่งเน้นไปที่ 1) มาตรการดูแลเฉพาะธุรกิจ ดังเช่นในกรณีประเทศเกาหลีใต้ 2) สนับสนุนกระบวนการจบหนี้นอกศาล (Out-of-Court Workouts) เช่น การตีโอนทรัพย์สินจบหนี้ และการที่เจ้าหนี้ช่วยลูกหนี้ขายทรัพย์สินเพื่อมาลดหรือปิดหนี้เป็นต้น 3) การเร่งรัดกระบวนการพิจารณาคดีตามกฎหมายให้รวดเร็วขึ้น และเพิ่มทางเลือกให้ลูกหนี้สามารถผ่อนทรัพย์สินรอการขาย (NPA) ที่เคยเป็นของตนเองได้ก่อนและในราคาที่สมเหตุสมผล เมื่อสามารถพลิกฟื้นธุรกิจให้กลับมาเดินได้อีกครั้ง เพื่อให้สามารถนำทรัพย์สินเดิมกลับไปสนับสนุนธุรกิจอีกครั้ง

รูปที่ 13 ข้อเสนอมาตรการแก้หนี้ที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น ตามการจัดกลุ่มลูกหนี้

มูลค่าสินเชื่อดังไตรมาส 1/2568*



หมายเหตุ: * สินเชื่อที่มีปัญหาผิดนัดชำระ มูลค่ารวม 5.2 แสน ลบ. หรือ 5% ของมูลค่าสินเชื่อดัง (1.15 แสนบัญชี)

ที่มา: NCB, KResearch

องค์ประกอบที่สอง: ความร่วมมือจากทุกฝ่ายมีผลต่อความสำเร็จในการแก้หนี้

ตามหลักการแล้ว การออกแบบมาตรการที่เหมาะสม เป็นบันไดขั้นแรกของการแก้หนี้ โดยเปรียบเสมือนเครื่องมือที่เตรียมพร้อมรองรับการใช้งาน ขณะที่ ความสำเร็จของการแก้หนี้ที่ชัดเจนขึ้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าจะเป็นลูกหนี้ สถาบันการเงิน เจ้าหนี้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เครื่องมือเหล่านั้นร่วมกัน ให้เกิดผลดังเป้าหมาย

ยกตัวอย่าง มาตรการ Asset Warehousing รอบใหม่ จะไม่สามารถสำเร็จได้หากลูกหนี้ไม่ยอมเสียทรัพย์สินชั่วคราวในทางปฏิบัติ สถาบันการเงินเจ้าหนี้ไม่ยอมปรับเงื่อนไขให้ชั่วคราว และ/หรือภาครัฐไม่ช่วยผ่อนปรนเงื่อนไขหรือช่วยลดต้นทุนธุรกรรม เช่น ลดค่าธรรมเนียมการโอนที่ดิน

หรือผ่อนปรนเกณฑ์การจัดชั้นหนี้ เช่นเดียวกับมาตรการตีโอนจบหนี้ ที่จะมีประสิทธิผล ก็ต่อเมื่อลูกหนี้ยอมขายทรัพย์สิน สถาบันการเงินเจ้าหนี้อยอมตัดหนี้สูญและรับรู้ส่วนสูญเสียในงบการเงิน รวมถึงการยอมลดค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับศาล กรมบังคับคดี หรือกรมที่ดิน เป็นต้น

ที่สำคัญ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมเครดิตที่ถูกต้องให้กับลูกหนี้ เพื่อไม่ให้ถูกชักจูงจากความเชื่อที่ผิด ๆ รวมถึงสื่อสารให้ลูกหนี้ติดต่อเจ้าหนี้เมื่อมีสัญญาณว่าจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ เพื่อหาทางออกของปัญหา ‘ตั้งแต่เนิ่น ๆ’ ซึ่งย่อมจะมีประสิทธิภาพ มากกว่าการทิ้งปัญหาให้ยืดเยื้อยาวนานขึ้น ดังผลการศึกษาของบทความนี้ในส่วนก่อนหน้า

องค์ประกอบสุดท้าย: การแก้หนี้อย่างยั่งยืนแท้จริง ต้องจบที่การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

จากการศึกษาขององค์กรระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็น BIS (2003), IMF (2010) และ World Bank (2021)³ ต่างก็ชี้ถึงความสำคัญของหลาย ๆ เงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จในการแก้ปัญหาหนี้สินมีประสิทธิภาพและยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะความมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจมหภาคนโยบายการเงินที่น่าเชื่อถือ ความเข้มแข็งของสถาบันการเงิน ความยืดหยุ่นของกระบวนการแก้หนี้นอกศาล และกรอบกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคดีล้มละลายที่มีประสิทธิภาพ

อีกนัยหนึ่งคือ เงื่อนไขเศรษฐกิจมหภาคที่ดี จะช่วยให้รายได้ธุรกิจและครัวเรือนดีตามท่ามกลางค่าครองชีพและต้นทุนธุรกิจที่ไม่สูงจนเกินไป อันทำให้มีความสามารถในการชำระหนี้ที่ดีขึ้นตามมา ซึ่งหากผสมผสานกับบริบทของเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินที่แข็งแกร่ง (เพื่อให้สามารถรองรับผลกระทบจากการแก้ไขและปรับโครงสร้างหนี้ได้) และตลาดการเงินที่เอื้ออำนวย (เช่น ภาวะดอกเบี้ยต่ำ สภาพคล่องสูง เอื้อต่อการระดมทุน) ก็น่าจะช่วยสนับสนุนให้การแก้หนี้สินภาคธุรกิจ ตลอดจนครัวเรือน บรรลุเป้าประสงค์ในปริมาณ (Scale) ที่ใหญ่ขึ้น และรวดเร็วขึ้นได้ในอนาคต

กระนั้นก็ดี สำหรับประเทศไทย เศรษฐกิจที่จะเติบโตอย่างมีเสถียรภาพต่อจากนี้ไป ย่อมหมายถึงความจำเป็นในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจระยะยาว ไม่เช่นนั้น ตัวเลขคุณภาพหนี้ที่เป็นตัวแปรตามที่สะท้อนภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจ (Lagging Indicators) ก็คงยิ่งถดถอยลงในอนาคต ข้ำเดิมปัญหาวิกฤตกับดักการพัฒนาประเทศที่ไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน อย่างยากจะหลีกเลี่ยง



³ BIS (2003) ศึกษาเรื่อง Resolving Non-Performing Loans in the Aftermath of Crisis ส่วน IMF (2010) ศึกษาเรื่อง Approaches to Corporate Debt Restructuring the Wake of Financial Crises และ World Bank (2021) ศึกษาเรื่อง Principles for Effective Insolvency and Creditor/Debtor Regimes

ศึกษาประสบการณ์แก้หนี้ในประเทศเกาหลีใต้

งานศึกษาของ IMF ในเรื่อง Corporate Restructuring During Times of Crisis in South Korea (2013) พบว่า **แนวทางแบ่งกลุ่มลูกหนี้** ได้มีการนำมาใช้ในกรณีประเทศเกาหลีใต้ โดยเฉพาะสำหรับการแก้หนี้หลังวิกฤตซับไพรม์ในปี 2551 โดยได้มีการจัดแบ่งกลุ่มลูกหนี้ออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีมาตรการช่วยเหลือที่แตกต่างกันตามลักษณะของลูกหนี้ ได้แก่

กลุ่มลูกหนี้	มาตรการช่วยเหลือ
1) กลุ่มที่มีแนวโน้มกลับมาจ่ายหนี้ตามปกติได้ด้วยตนเอง	ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือทางการเงิน
2) กลุ่มที่ขาดสภาพคล่องชั่วคราว แต่มีแนวโน้มจะกลับมาจ่ายหนี้ตามปกติได้ถ้าได้รับความช่วยเหลือ	ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือทางการเงิน และให้เครดิตการันตี
3) กลุ่ม Distressed ที่มีการขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง	ปรับโครงสร้างกิจการ ปรับโครงสร้างหนี้ ก่อนเติมสภาพคล่องตามความจำเป็น
4) กลุ่ม Insolvent คือไม่มีสภาพคล่องและเข้าสู่ภาวะล้มละลาย	กระบวนการไกล่เกลี่ยหนี้ในศาลและนอกศาล (Out-of-Court)

หมายเหตุ: *Corporate Restructuring Promotion Act (CRPA)
ที่มา: IMF Working Paper, Corporate Restructuring During Times of Crisis in South Korea (2013)

บทเรียนของเกาหลีใต้ ในปี 2008 Global Financial Crisis

1. จัดกลุ่มลูกหนี้	2. มาตรการให้ความช่วยเหลือ	3. กลไก/สถาบัน
A มีแนวโน้มกลับมาจ่ายหนี้เชื่อปกติได้ด้วยตัวเอง	- ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน - คำปรึกษา	
B ขาดสภาพคล่องชั่วคราว แต่มีแนวโน้มกลับมาเป็นจ่ายหนี้เชื่อปกติได้ถ้าได้รับความช่วยเหลือ	- ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน - คำปรึกษา - เครดิตการันตี	ธนาคารพาณิชย์
C Distressed Firms	- ปรับโครงสร้างบริษัท - ปรับโครงสร้างหนี้ - เสริมสภาพคล่อง	หน่วยงาน / กฎหมายพิเศษ*
D Insolvent Firms	- เข้าสู่กระบวนการทางศาล - ใช้กระบวนการนอกศาล (out-of-Court)	

นอกจากนี้ ประเทศเกาหลีใต้ยังมีกระบวนการทางกฎหมายพิเศษเพื่อดูแลโดยเฉพาะ ได้แก่ Corporate Restructuring Promotion Act (CRPA) เพื่อให้การแก้ไขหนี้ธุรกิจเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยมีเงื่อนไขสนับสนุนต่างๆ เช่น ความร่วมมือของเจ้าหนี้, การอนุมัติแผนเมื่อเจ้าหนี้ 75% เห็นชอบ, มี Automatic Stay (มาตรการคุ้มครองลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ซึ่งจะห้ามเจ้าหนี้ดำเนินการใดๆ ระหว่างที่ลูกหนี้พยายามแก้ปัญหาเพื่อฟื้นฟูกิจการ), มีการเสริมสภาพคล่องธุรกิจผ่านสถาบันการเงินและภาครัฐ, มีการดึงบริษัทบริหารสินทรัพย์ขนาดใหญ่ (อาทิ KAMCO) เข้ามาในสมการซื้อหนี้และเพิ่มทุน รวมถึงมีการผ่อนคลายนโยบายให้เจ้าหนี้ อาทิ สิทธิประโยชน์ทางภาษี และการผ่อนปรนด้านเงินกองทุนสุดท้าย จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการแก้หนี้ภาคธุรกิจ ออกมาค่อนข้างดี

โมเดลของเกาหลีใต้ ยังมีรูปแบบการแก้หนี้เฉพาะธุรกิจ เช่น Shipbuilding, Shipping และ Construction ซึ่งต้องอาศัยความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ สถาบันการเงินเจ้าหนี้ และบริษัทบริหารสินทรัพย์ด้วย เพราะใช้เวลาและมีความซับซ้อน แต่ทั้งนี้ความสำเร็จของการแก้หนี้เฉพาะธุรกิจข้างต้น ก็ไม่เท่ากัน ขึ้นกับบริบทเฉพาะของแต่ละธุรกิจและสภาพแวดล้อม

Disclaimers รายงานวิจัยนี้จัดทำโดย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (KResearch) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละขณะเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือมุ่งใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสี่ยงใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)